

Tisková zpráva

Brno, 7. června 2021

Jak důležitý je pro ženy pocit bezpečí při cestování?

Ženy oproti mužům více vnímají rizika jak dopravy, tak pohybu po městě.

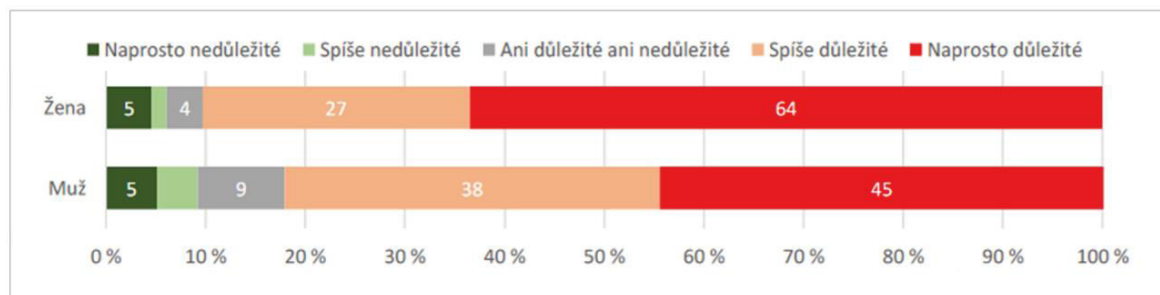
Zahraniční i domácí studie z poslední doby ukazují na významné rozdíly mezi muži a ženami nejen v dopravním chování, ale také ve vnímání různých dopravních situací a odlišném vyhodnocování případných rizik. Vliv strachu a obav o osobní bezpečí na cestování je zásadním tématem rovných příležitostí žen a mužů v dopravě.

Strach ovlivňuje dopravní chování a možnosti mobility žen jednoznačně více, než je tomu u mužů.

Obavy z pohybu v určitých veřejných prostorách, jako jsou kupříkladu městské parky, tmavá zákoutí podchodů nebo odlehlá parkoviště, či při určitých situacích, jako je doba po setmění nebo období náledí, vedou ke změnám v cestování. Může jít o volbu specifických tras, například výběr delší cesty, která ale neobsahuje nutnost přestupu mezi spoji a využití podchodů, vyhýbání se určitým lokalitám, upřednostnění alternativního dopravního prostředku (například autobus je vnímán jako bezpečnější oproti vlaku), nebo i omezení pohybu a aktivit večer po setmění.

„Získat data z českého prostředí jsme proto považovali za obzvláště důležité pro zlepšení dopravního plánování právě s ohledem na potřeby žen a mužů,“ vysvětlila důležitost realizace výzkumu na téma dopravního chování žen Eva Adamovská, socioložka z Centra dopravního výzkumu. Reprezentativní výzkum mezi 8 900 českými muži a ženami potvrdil značné rozdíly ve vnímání důležitosti bezpečí při cestování.

Význam bezpečí při cestování dle pohlaví (v procentech)

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Významnou roli hrají předchozí nepříjemné zážitky.

Pocit bezpečí může souviset s reálnými zkušenostmi, jako jsou fyzické nebo slovní napadení, okradení nebo obtěžování. „Ukazuje se, že tyto incidenty zažívané v různých dopravních situacích, jsou mezi oběma pohlavími velmi rozdílné,“ upozornila socioložka Lucie Vondráčková.

Fyzické napadení častěji zažívají muži, sexuální obtěžování naopak výrazně více ženy. Dvojnásobně více mužů (20 %) než žen (10 %) zažilo fyzické napadení. U krádeží jsou na tom obě skupiny stejně. Nejrozšířenější je slovní napadení, které zažilo 40 % mužů a 33 % žen.

Podobný vzorec mají i incidenty ve veřejném prostoru.

U zkušenosti se sexuálním obtěžováním je rozdíl více než čtyřnásobný – týká se 17 % žen a 4 % mužů. Každý 5. muž zažil fyzické napadení a téměř každá 5. žena zažila sexuální obtěžování ve veřejném prostoru. Polovina mužů a o něco méně žen (41 %) zažila slovní napadení. Čtvrtina mužů a 22 % žen má zkušenosti s jiným druhem nepříjemného zážitku.

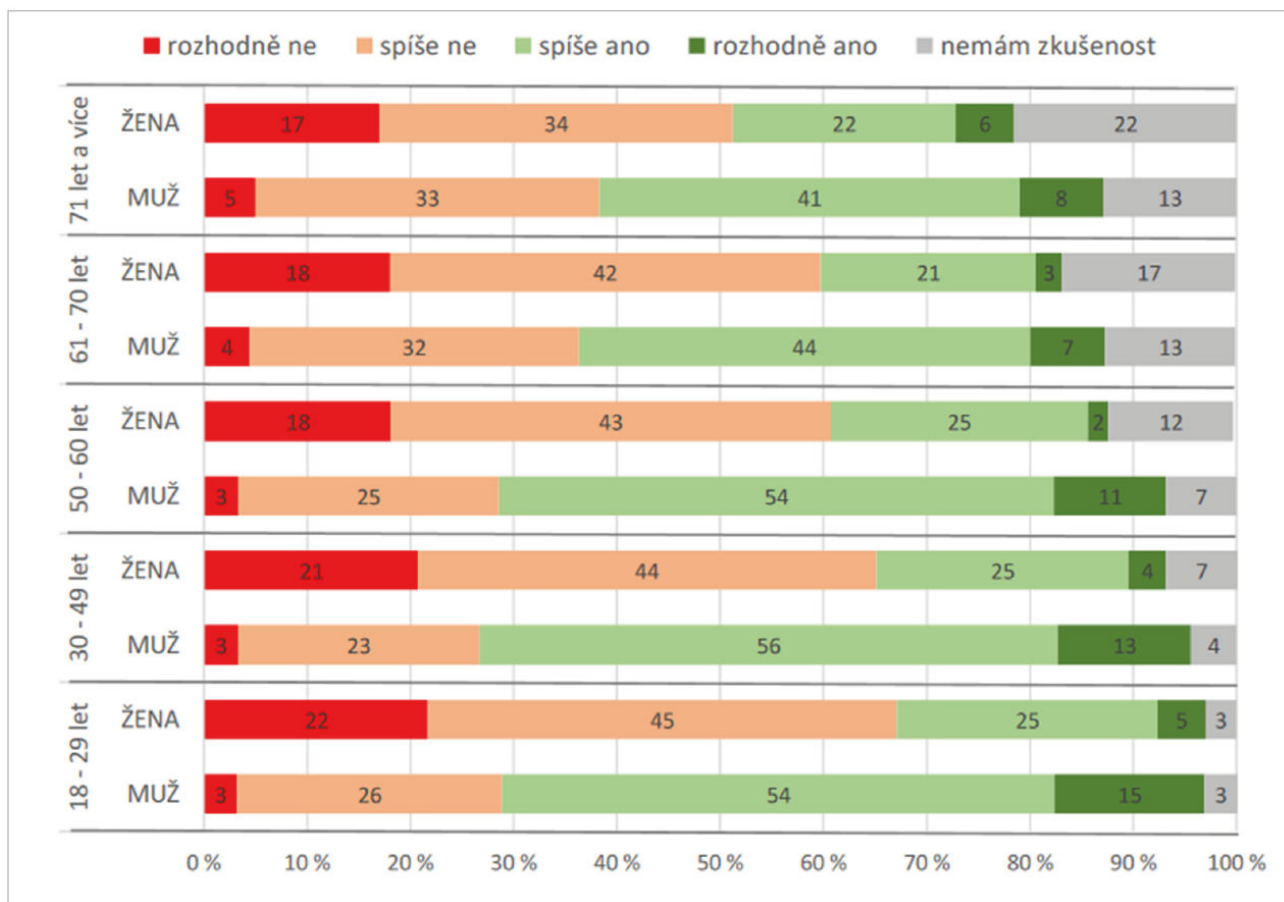
Jak je tomu ve večerních a nočních hodinách?

Ženy se více obávají tmavých zákoutí a opuštěných zastávek.

Na pocit bezpečí při cestování po setmění mají vliv omezené jízdní řády i menší počet spolucestujících. „Pěší pohyb osob usnadňuje veřejné osvětlení či vhodně umístěné přechody pro chodce“, komentuje Martina Trepáčová, psycholožka z oblasti dopravní psychologie.

Ženy jsou k podobě veřejného prostoru vnímavější než muži. Jsou citlivější na nepřehledná prostranství, tmavá zákoutí a odlehlá místa. Podstatně více se obávají i nočního čekání na zastávkách a cestování veřejnou dopravou. Při čekání na spoj se rozhodně necítí bezpečně 19 % žen, ale jen 4 % mužů. Rozhodně bezpečně se naopak cítí 12 % mužů a 4 % žen. Ženy se takovým situacím častěji než muži vůbec nevystavují. Tyto rozdíly platí v každém věku a příliš se nemění, jak ukazuje následující graf.

Pocitují bezpečí při čekání na spoj po setmění (v procentech)

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

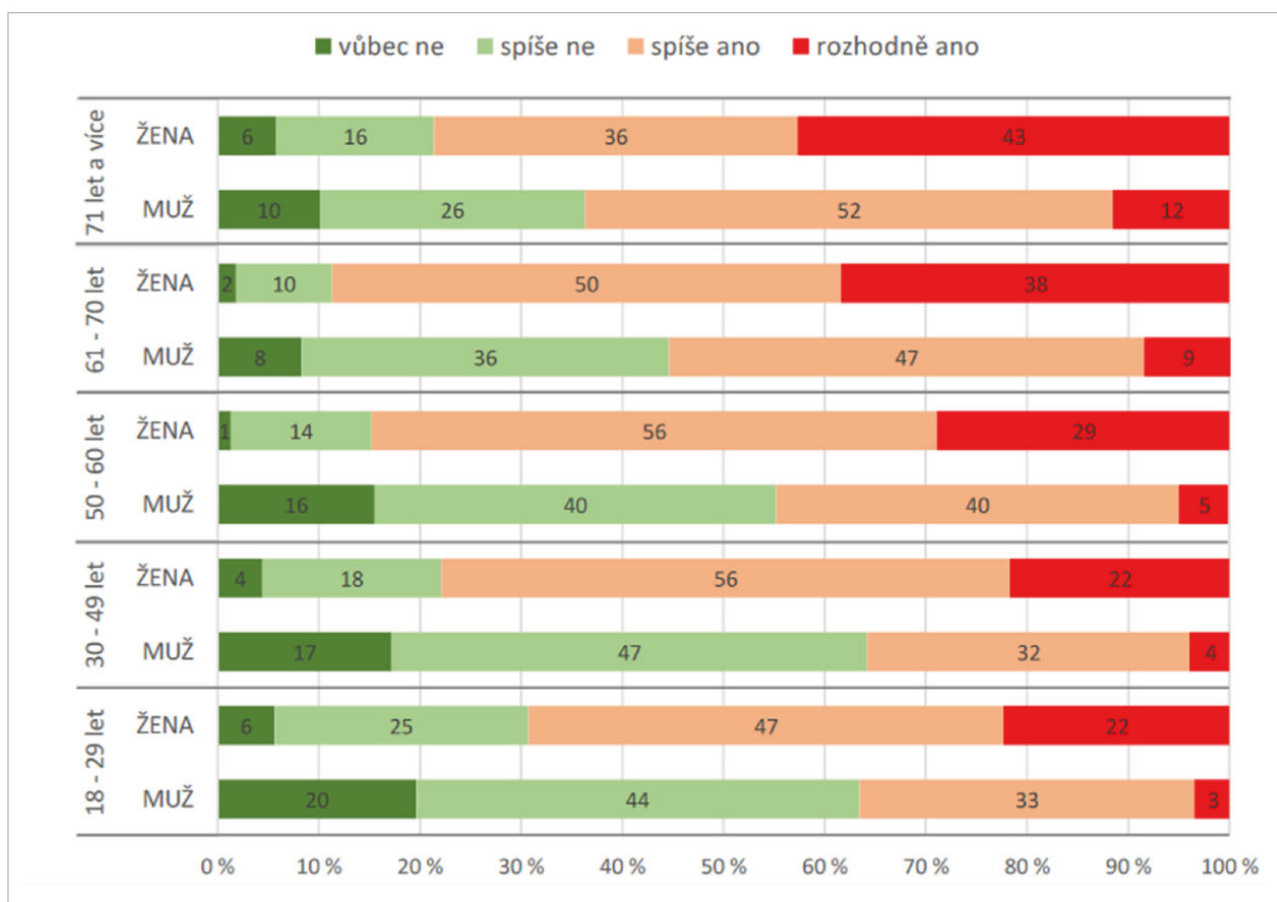
Které ženy se cítí nejméně bezpečně?

Nejméně bezpečně se cítí ženy ve věkové kategorii 18-29 let, naopak stejně staří muži zažívají vzhledem k ostatním věkovým skupinám nejmenší pocit ohrožení. Přímou úměrou s rostoucím věkem také roste množství lidí, kteří s čekáním na veřejnou dopravu po setmění zkušenost nemají. Toto vyhýbání se nočnímu cestování je opět typičtější pro ženy.

Pohybu venku po setmění se rozhodně vyhýbá 29 % žen, ale jen 6 % mužů. Rozdíl je tedy značný.

Podíl žen, které se, pokud to je možné, vyhýbají pohybu venku za tmy, je ve všech věkových kategoriích výrazně větší než podíl mužů. S přibývajícím věkem tyto podíly rostou u obou pohlaví, u žen je ale nárůst strmější. Zatímco mezi 71letými a staršími ženami takový názor rozhodně zastává 43 %, u nejmladší věkové skupiny 18-29 let to je 22 %.

Vyhýbám se pohybu ve veřejném prostoru po setmění (v procentech)

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Výzkum ukázal na celou řadu odlišností mezi ženami a muži, jejich vnímání cestování a souvisejících problémů, které při svém každodenním užívání dopravy řeší. Takto získaná data jsou zásadní pro zlepšení dopravního i městského plánování.

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Kontakty:

PhDr. Pavel Řezáč, Ph.D., ředitel Divize dopravních technologií a lidského faktoru

pavel.rezac@cdv.cz

Mgr. et Mgr. Petr Zámečník, Ph.D., vedoucí Oblasti dopravní psychologie

petr.zamecnik@cdv.cz

Kontakt pro novináře:

Šárka Želinská, vedoucí Úseku marketingu

tel. 778 737 336, e-mail: sarka.zelinska@cdv.cz

Dále k tématu:

Tisková zpráva vychází z projektu Dopravní chování žen v datech, které s podporou Ministerstva dopravy, realizovalo Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. Projekt jako první v českém prostředí přinesl data o dopravním chování, potřebách a preferencích žen a mužů v souvislosti s organizací individuální i hromadné dopravy.

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., svým výzkumným zaměřením pokrývá klíčové potřeby rozvoje dopravy v České republice, a to na celostátní, regionální i místní úrovni.

Zabývá se jednak klasickými obory, jako jsou bezpečnost silničního provozu, technologie výstavby, údržby, oprav a rekonstrukcí dopravní infrastruktury včetně geotechnických aspektů a diagnostiky dopravních staveb, dopady dopravy a její infrastruktury na životní prostředí, ale také ekonomikou dopravy, multimodální dopravou, dopravní psychologií, vzděláváním v dopravě, modelováním dopravní poptávky, systémy hospodaření, geografickými informačními systémy, odbavovacími a parkovacími systémy, telematickými řídicími systémy atp.

V Centru dopravního výzkumu, veřejné výzkumné instituci, která je převážně technicky orientovaná, pracuje přibližně 43 % počet žen. Jsou významně zastoupeny také ve vedení instituce i středním managementu.

